

Verslag van de vergadering van de Commissiewerkgroep Voedselcontactmaterialen gehouden op 25 september 2018 te Brussel

Commissie : **B. Schupp, J. Briggs**
JRC : **E. Hoekstra**
EFSA : **E. Barthélémy**
Ned. delegatie : **H. Rang (VWS)**

Directie Voeding,
Gezondheidsbescherming
en Preventie

Regulier Overleg Warenwet

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 55 54
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij
ir. H. Rang
h.rang@minvws.nl
T 070 340 7967
www.row.minvws.nl

Ons kenmerk
Verslag CWG
Voedselcontactmaterialen van
25 september 2018

Secretariaat ROW
[dienstpostbusROW-
EU@minvws.nl](mailto:dienstpostbusROW-EU@minvws.nl)

www.row-minvws.nl

Samenvatting

Tijdens deze vergadering werd een presentatie verzorgd over de in gang gezette evaluatie van de FCM-wetgeving. Daarnaast werd gesproken over het initiatief om te komen tot een gecoördineerd controleplan van FCM, alsmede over de elektronische melding van resultaten. Ook werd het voornemen van de EC besproken om de voorgenomen aanpassing van de keramiekrichtlijn aan een impactanalyse te onderwerpen. EFSA gaf een presentatie over de criteria die gebruikt worden bij de beoordeling van mechanische recycling van PET en andere kunststoffen. Tenslotte werd de voortgang bij het vaststellen van de beschikkingen voor goedkeuring van de plasticrecyclingprocessen aan de orde gesteld. Punten die bij de AOB ter sprake kwamen waren o.a. bamboe en met bijenwas gecoat textiel; het begrip "officially evaluated substances" dat onder meer bij de Raad van Europa wordt gebruikt; de *guidance notes* over servetten en BPA; en cyclo-di-BADGE dat als NIAS migreert uit epoxycoatings.

1. Evaluatie van de FCM-wetgeving – presentatie van de *contractor* Ecorys

De evaluatie van de Europese FCM-wetgeving is gegund aan Ecorys, een consultancybureau met 500 medewerkers dat gespecialiseerd is in evaluatiestudies. Het bureau geeft een presentatie over het project.

De doelstelling van de evaluatiestudie is om te bepalen of en in welke mate het huidige stelsel van FCM-wetgeving in de EU geschikt is voor het doel waarvoor het is ingericht en aan de verwachtingen voldoet. Daarnaast zal de studie de Europese Commissie voorzien van kwalitatieve en kwantitatieve data en een analyse daarvan, die de Commissie kan gebruiken voor de verdere besluitvorming. De scope van het onderzoek strekt zich uit over de effectiviteit van de kaderverordening, de efficiency, in relatie tot de kosten van het stelsel, de relevantie (de mate waarin aan de gevoelde behoeften wordt voldaan), de interne coherentie van de wetgeving en de coherentie met ander beleid en de meerwaarde die een EU-aanpak heeft boven een aanpak op nationaal of (ander) internationaal niveau.

De studie loopt van augustus 2018 tot oktober 2019, met dataverzameling tot april 2019, opleveren van een conceptrapport in augustus 2019 en een definitief rapport in oktober 2019. In september 2019 zijn workshops voorzien om de resultaten te bespreken.

Vervolgens ging de presentatie in op observaties en meningen van twee NGO's: HEAL (Health & Environment Alliance, zie www.env-health.org) en BEUC (the European Consumers organisation, zie www.beuc.eu), waaruit grote zorgen over de veiligheid van FCM bleken.

De sprekers benadrukken dat de wetgeving twee hoofdoelen heeft: het waarborgen van een hoog niveau van gezondheidsbescherming en het verbeteren van de werking van de interne markt. Het is de vraag in hoeverre deze doelstellingen worden bereikt; welke onderdelen van de wetgeving dragen hieraan het meeste bij en wat zijn de voordelen van de wetgeving voor het behalen van

deze doelstellingen? Aan de andere kant is het de vraag welke onderdelen van de wetgeving gezien worden als het meest belasten en/of kostbaar. Daarnaast zal in de studie navraag worden gedaan naar de specifieke ervaringen van betrokkenen bij de implementatie van de wetgeving. Ook richt te studie zich op de manier waarop de lidstaten het toezicht hebben ingericht, de kosten hiervoor en de mankracht die hiervoor is gereserveerd en naar de vraag of dit voldoende is voor een adequaat toezicht. De autoriteiten zullen door het toezicht een beeld hebben gekregen van de FCM-markt; ook hiernaar zal navraag worden gedaan. Een specifiek punt is de wederzijdse erkenning; ook naar de ervaring hiermee wordt navraag gedaan, zowel bij overheden als bij het bedrijfsleven. De presentatie sluit af met een oproep tot deelname aan het evaluatieproces.

De Commissie vat haar opvatting samen: de doelstellingen van de regelgeving voor FCM worden door iedereen gedeeld, maar de huidige invulling van de wetgeving is onvoldoende effectief.

Een lidstaat geeft aan dat er overleg tussen lidstaten moet komen om te zorgen voor een betere afstemming van de aandacht, vooral in gevallen waarin de inzichten lijken te verschillen. Een andere lidstaat is voorstander van een verandering, maar wil wel vasthouden aan een risicobenadering en niet, zoals bij REACH, een *hazard based* benadering wil kiezen. Wel is het zaak ook milieuaspecten van de materialen bij het beleid te betrekken. Hierin valt een andere lidstaat hem bij; deze wijst ook op het belang van een betere afstemming en samenwerking tussen de landen. Ook wordt aandacht gevraagd voor het feit dat de plasticsregelgeving op dit moment veruit de meeste inspanning kost, waardoor andere materialen onderbelicht blijven. Ook moet er meer aandacht voor de hygiënische aspecten van FCM komen. Andere aandachtspunten die worden genoemd zijn een beter toezicht, goede conformiteitsverklaringen en het feit dat resources moeten worden ingezet op politiek gevoelige items, zonder er veel verband met daadwerkelijke risico's bestaat. Ook de benodigde expertise van inspecteurs wordt als een knelpunt gezien.

een lidstaat vraagt Ecorys of het zij nog invloed kan hebben op de navraag die Ecorys bij betrokkenen gaat doen. De onderzoekers geven aan daarvoor open te staan, maar dat die input dan wel snel moet komen; de invulling van de navraag zal in november worden afgerond. Suigesties voor expliciet te noemen aandachtspunten kunnen aan Ecorys worden doorgegeven via het e-mailadres fc@ecorys.nl.

2. Verordening 284/2011 (China measure) en IFCCP

De Commissie gaat in op het nieuwe elektronische systeem om resultaten van de controle op melamine en polyamide keukengerei uit China en Hongkong (op basis van Verordening 284/2011) te melden. Dit systeem zal ook gebruikt worden voor de melding van gegevens uit de op te starten collectieve monitoring.

In oktober moeten alle landen overgaan naar het nieuwe systeem; op dit moment hebben pas zes lidstaten het nieuwe systeem opgestart; de Commissie roept de andere lidstaten op hier haast mee te maken.

Vervolgens gaat de Commissie in op het (vrijwillige) gecoördineerde controleplan, het *Intermediate Food Coordinated Control Plan* (IFCCP). Op een vraag van een lidstaat waarom het plan over een beperkte periode van enkele maanden loopt, antwoordt de Commissie dat het een proef is om van het collectieve onderzoek van Chinees keukengerei naar een plan voor alle materialen en herkomsten te komen. Op deze manier kan wat ervaring worden opgedaan, die gebruikt kan worden voor een "echt" controleplan onder de Controleverordening. Vanuit het JRC wordt gevraagd waarom fenol niet in het IFCCP zit. Een lidstaat geeft aan behoefte te hebben aan een guidance document voor de gegevens die met de resultaten opgestuurd moeten worden. De Commissie zegt toe deze punten mee te nemen naar de EURL-meeting die op 15 oktober a.s. zal plaatsvinden.

3. Aanpassing richtlijn keramiek

Bastiaan Schupp geeft een uitgebreide presentatie over de stand van zaken en de dilemma's waarvoor een oplossing moet worden gevonden. Er zijn mogelijke maatregelen met de lidstaten besproken, maar omdat er nog geen tekst voor

commentaar aan de lidstaten zijn voorgelegd, zijn de voorstellen nog niet gedeeld met de industrie. De Commissie bereidt nu een impactanalyse voor, waarin de verschillende beleidsopties en hun effect worden ingeschat. Hiervoor wordt in oktober eerst een "inception impact analysis" opgesteld en op de website van de Commissie gepubliceerd, met een feedbackperiode van vier weken. Dit document (van vier pagina's) beschrijft het probleem, geeft de doelstellingen van het beleid en de verschillende beleidsopties en geeft aan hoe data zullen worden verzameld om de voorstellen en de impact te onderbouwen. Dit document, aangepast aan de binnengekomen commentaren, zal de basis vormen voor de eigenlijke impactanalyse.

Er zijn verschillende beleidsopties, maar gezien de discrepantie tussen gewenste migratienormen enerzijds en waarden die bij ambachtelijke en traditionele productie worden bereikt, is een aanzienlijk effect op deze sector onvermijdelijk als werkelijk relevante normen gesteld worden. De presentatie gaat in op die verschillende beleidsopties. Die gaan van het vaststellen van normen zonder of met aanvullend beleid voor traditionele en ambachtelijke productie, het volledig verbieden van het opzettelijk gebruik (m.n. lood), handhaving van de huidige situatie, volledig overlaten aan de lidstaten of zelfregulering door de sector. Deze beleidsopties hebben elk hun eigen effect op volksgezondheid (van een adequate tot een inadequate (huidige) bescherming), harmonisatie van de handel (volledige harmonisatie tot uitsluitend nationale maatregelen) en effect op de ambachtelijke en traditionele sector (zeer groot tot geen). Niets doen is geen optie, want uit onderzoek blijkt dat ook een deel van de industriële productie niet aan de noodzakelijk geachte grenswaarden voldoet, terwijl daarvoor wel voldoende technische mogelijkheden bestaan.

Over de normen merkt Schupp op dat er globaal twee keuzen zijn: integraal toepasselijke normen of normen met specifieke maatregelen om de last voor ambachtelijke/traditionele bedrijven te beheersen. Er kunnen drie soorten aanvullende maatregelen zijn: een uitzondering van de normen voor deze bedrijven, een aanduidingsverplichting voor niet-conforme producten en overgangstermijnen.

De reactietermijn voor de impactanalyse start in december 2018 en zal 12 weken lopen (december 2018 en januari/februari 2019). Aanvullend zal de Commissie vervolgens nog specifieke vragen aan de betrokken sector voorleggen, waarna de Commissie een werkdocument zal opstellen over de wijze waarop het beleid het beste verder vormgegeven kan worden.

4. Plastic recycling processes

Eric Barthélémy en Maria Rosaria Milana van EFSA geven een presentatie over de *Criteria for assessing the ability of mechanical processes to manufacture recycled food-contact plastics*. Eerst gaan zij in op de geschiedenis, van de publicatie van Verordening 282/2008 in 2008 tot 2015, toen de EFSA-opinies over 101 recycleprocessen (inz. PET) waren gepubliceerd. De sprekers geven aan welke gegevens en overwegingen hebben geleid tot de criteria die zijn gebruikt om de processen te beoordelen en daaraan voorwaarden te stellen. Als voor HDPE dezelfde criteria worden aangehouden als voor de PET-recycling, concludeert EFSA in een aantal gevallen (bij gerecyclede flessen voor melk en sap en vleesschaaltjes) dat het recyclet niet aan de gestelde criteria kan voldoen. EFSA concludeert dan ook dat met de huidige stand van de techniek mechanische recycling van HDPE mogelijk niet de beste optie is. De industrie kijkt daarom ook naar andere oplossingen.

5. AOB

Bamboe

De Commissie geeft aan dat er over producten van bamboe, specifiek producten waarbij bamboe als *filler* in kunststof wordt gebruikt, vragen over de veiligheid zijn gerezen. Ten eerste is bamboe niet als grondstof voor kunststof aangewezen. Een reden voor zorg is des te meer dat het bamboe gerecyclede bamboe kan zijn (van sloophout). Een andere punt is dat deze producten als "bamboe" en als "natuurlijk"

worden vermarkt, terwijl het in feite kunststof met bamboe als *filler* is. Hier is dan sprake van consumentenmisleiding. De Commissie bereidt hierover een werkdocument voor. Verschillende lidstaten spreken hierover hun waardering uit.

Waxed cotton

De Commissie geeft aan dat in toenemende mate met was gecoat textiel wordt aangeboden als (meermalig te gebruiken) voedselcontactmateriaal, ter vervanging van plastic. De gezondheidsaspecten hierbij (zowel de hygiënische aspecten als de toxicologische aspecten van de gebruikte (natuurlijke of synthetische) wassen) blijven hierbij onderbelicht.

Nederland geeft aan dat het wetgeving heeft voor het gebruik van bijenwas als coating op textiel en zal deze informatie opsturen. De Commissie zal deze informatie betrekken bij een eventuele vraag over gewaxd textiel aan EFSA.

Guidance documents BPA en paper napkins

De Commissie geeft aan dat er bij andere dossiers, zoals bij additieven, vaker wordt gewerkt met dit soort documenten. Inmiddels is het document over BPA gepubliceerd.

Het document over papieren servetten is voor de behandeling in de SCoPAFF tox teruggetrokken, omdat het – door het vermelde verschil van inzicht bij lidstaten – weinig verhelderend was. Verschillende lidstaten geven aan dat zij papieren servetten zonder meer als voedselcontactmateriaal beschouwen, of het glas-en-vork-symbool er nu op staat of niet. Eén lidstaat heeft een andere mening. De Commissie concludeert dat er toch alle reden is te streven naar een guidance document, waarin ook wordt ingegaan op de functie van het gebruik van net symbool en zal alsnog een voorstel opstellen.

Officially evaluated substances

De Commissie heeft geconstateerd dat in verschillende documenten (van de Raad van Europa, maar ook van de industrie) gesproken wordt over (beperking van gebruikte stoffen tot) "officially evaluated substances" en vraagt zich af wat de strekking daarvan is. De aanwezige vertegenwoordiger van de Raad van Europa (Susanne Bahrke) legt uit dat het hierbij om stoffen gaat die door EFSA of door een wetenschappelijk instituut van een aangesloten land beoordeeld zijn. Bastiaan Schupp is van mening dat het geëvalueerd-zijn nog niet hoeft te betekenen dat het beoogde gebruik veilig is en dat de evaluatie wel moet zijn gepubliceerd om bruikbaar te zijn.

Cyclo-di-BADGE

Cyclo-di-BADGE (cdb) is een (niet-functionele) dimeer van BADGE en daarmee een NIAS in epoxycoatings. Er zijn diverse meldingen van cdb in (m.n. vette) levensmiddelen, waaronder een RASFF-melding van Spanje over cdb in ingeblikte mosselen. De industrie heeft om de aard van cdb toe te lichten een document opgesteld dat zal worden rondgestuurd. BfR heeft een risicobeoordeling opgesteld, waarin het concludeert dat een risico kan bestaan bij liefhebbersconsumptie van ingeblikte visproducten door mensen met een hoge merkloyaliteit. Duitsland vraagt of cdb niet in de BADGE-regelgeving kan worden opgenomen. De Commissie bevestigt dit, maar geeft aan dat in dat geval wel meer informatie beschikbaar moet zijn. Het onderwerp zal voor de volgende vergadering opnieuw worden geagendeerd, nu met meer schriftelijke informatie.

Scheidslijn medical devices en FCM

Denemarken heeft geconstateerd dat bepaalde medische hulpmiddelen (slangen voor het toedienen van sondevoeding) zowel onder de FCM-wetgeving als onder de wetgeving van medische hulpmiddelen vallen. Dat levert onduidelijkheid op, bijv. voor de hoeveelheid ftalaten die zijn toegestaan. Gevraagd wordt wat de interpretatie van de Commissie is. De Commissie is niet van discrepanties op de hoogte en zal dit nagaan.

Papier met tracerscode in blik

Spanje gaat in op situaties waarbij papiertjes met een tracerscode worden meeverpakt in ingeblikte visproducten. Alle lidstaten en de Commissie geven aan dat dit zeker voedselcontactmaterialen zijn. De Commissie merkt hierbij op dat de eisen aan dit papier en de inkt zeer streng zullen moeten zijn (inkt "food grade"),

omdat er een zeer intensief contact met (feitelijk: extractie van) het bedrukte papier plaatsvindt.

beheersing aantal RASFF-notificaties

Noorwegen vraagt naar een mandaat dat in 2017 is gegeven aan EFSA om te komen met een opinie over een mogelijke classificatie van normoverschrijdingen ten behoeve van RASFF-meldingen, e.e.a. om het aantal RASFF-meldingen, dat momenteel wel erg hoog ligt, te kunnen beperken tot ernstige gevallen. Afsproken wordt dat EFSA hierover een presentatie zal verzorgen zodra het werk ver genoeg gevorderd is.

guidance analyse minerale oliën

Eddo Hoekstra geeft aan dat JRC werkt aan de guidance, met een overzicht van analysemethoden. Bij de implementatie van methoden zijn verschillende problemen naar boven gekomen, waarvoor een oplossing gevonden moest worden; dit heeft de publicatie van de guidance vertraagd. Er is voor gekozen de guidance kort te houden, met vooral een overzicht van gewenste analytische grootheden als LOD, LOQ en recovery; over de mogelijk te kiezen methoden zal de guidance vermoedelijk korter zijn.

De volgende vergadering zal plaatsvinden in november (vastgesteld op 9 november 2018).

Den Haag, 8 november 2018